

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ЕТНИЧЕСКИТЕ И ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ВЪПРОСИ
КЪМ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА 2018 г.**

I. Дейност на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси на национално и на международно ниво

Състав на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ, Съвета):

През 2018 г. не бе сформиран състав на НССЕИВ.

Секретариатът на Националния съвет предложи на председателя на Съвета да бъде изготвен проект на заповед за състава на органа, който да включва: определените от съответните министри заместник-министри, председателите на агенции, представителите на БАН, НСОРБ и дирекция „ЦКЗ“ в АМС, неправителствени организации, членували през 2016 г. и препотвърдили членството си за 2018 г.

В периода 1 януари – 25 октомври 2018 г. председателят на НССЕИВ не утвърди поименен състав на органа.

С Решение № 765 на Министерския съвет от 25 октомври 2018 г. заместник министър-председателят по икономическата и демографската политика **Валери Симеонов** бе освободен като председател на НССЕИВ и за председател на НССЕИВ бе определен заместник министър-председателят **Томислав Дончев**.

Със Заповед № КВ-327 на министър-председателя, от 17.12.2018 г. за заместник-председател на НССЕИВ бе определен Георги Кръстев - съветник към политическия кабинет на министър-председателя.

Проведени заседания

През 2018 г. не бяха проведени заседания на Съвета.

Популяризиране на дейността на НССЕИВ и повишаване на обществената информираност по въпросите на интеграция на малцинствата чрез електронната страница на НССЕИВ в интернет:

На 25 юни 2018 г. бе сключен договор с фирмата, извършваща техническата поддръжка на информационната система на НССЕИВ. В едномесечен срок от сключването на договора изпълнителят разработи нова Система за управление на съдържанието (СУС); от м. юли 2018 г., след прекъсване от 8 месеца, сайтът на НССЕИВ отново заработи – с нов дизайн, като същевременно са запазени специализираните модули и има връзка с документите от стария интернет сайт.

Работата по основните дългосрочни приоритети в дейността на Съвета през 2018 г. се осъществяваше основно през призмата на изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. (Националната стратегия)

През 2018 г. продължи и се утвърди дейността на Механизма за междуинституционална координация при формулирането, изпълнението, мониторинга

и оценката на изпълнението на Националната стратегия и на политиката по етническите и интеграционните въпроси.

В периода януари – април 2018 г. се подготви Административния мониторингов доклад за 2017 г. по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020). Въз основа на получените отчети от отговорните институции Секретариатът на НССЕИВ обобщи и изготви доклада.

С Решение № 292 от 3 май 2018 г. Министерският съвет прие Административния мониторингов доклад за 2017 г. по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

Докладът бе внесен в Народното събрание, бе разгледан и приет в 5 постоянни парламентарни комисии: Комисията по здравеопазването, Комисията по труда, социалната и демографската политика, Комисия по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите, Комисията по образованието и науката, Комисията по вероизповеданията и правата на човека. В разглеждането и защитата на доклада пред изброените комисии участваха секретарят и експертите от Секретариата на НССЕИВ както и експерти от отговорните институции.

Със свое Решение № 128 от 1 март 2018 г. **Министерският съвет одобри промени в Националния план за действие за 2015-2020 г.** по изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020). Към плана бе добавена нова глава VII, описваща **механизма, по който данните, събирани чрез Системата за мониторинг, оценка и контрол** на изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) **ще бъдат анализирани и предоставени на органите на изпълнителната власт**, за да се вземат предвид при разработване, актуализиране, изпълнение на стратегически и програмни документи, свързани с интеграцията на ромите.

Участия в събития от национален и регионален мащаб, насочени към съхраняване на културната идентичност на етническите малцинства, както и такива, отнасящи се до отделни сфери на интеграционната политика: образование, здравеопазване, жилищни условия и др.:

✓ Участие на служители от Секретариата на НССЕИВ в мемориални чествания на роми, евреи, арменци;

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в откриването на обучителната програма за здравни медиатори за 2018 година, м. март 2018 г.

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ и на експерт от Секретариата на НССЕИВ в работна среща за обмяна на опит между структурите, управляващи програми със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове и Двустранните програми по мерките, насочени към социално включване на уязвими групи, с фокус върху ромите, 7-8 ноември 2018 г., Кюстендил. На срещата се обсъди оценката на интегрираната операция по ОП РЧР и ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 (НОИР), „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи“, която показва необходимост от по-ефективна координация и засилване капацитета на общините за преодоляване на наличните: ниско качество на проектите на общините, липса на интегрираност на предложените мерки, голям процент на нерелевантни дейности за решаване на идентифицираните проблеми, нисък капацитет на общините за планиране и изпълнение на комплексни мерки, насочени към ромска интеграция. Разгледани бяха и резултати от оценката на ИНТЕГРА 2007-2013 и статусът на проектите за социални жилища по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020. Представени бяха проекти, финансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо

пространство и Норвежкия финансов механизъм по програма „Местно развитие“, Министерството на образованието и науката и програма „Правосъдие“ на Министерството на правосъдието, както и проекти по Програма „Здраве и образование за всички (ЗОВ)“, финансирани по Българо-швейцарската програма за сътрудничество. Представителите на Секретариата на НССЕИВ представиха функционалностите и възможностите на СИСТЕМАТА за подпомагане на планирането и изпълнението на мерки и политики

Провеждане на мероприятия с международно и национално участие (посещения на делегации от международни организации и други държави, посещения от представители на териториални органи на държавната власт и от органи на местната власт и местното самоуправление, др.):

✓ Секретариатът на НССЕИВ инициира и организира Международна конференция на тема „Ромската интеграция - къде сме и каква е посоката?“, в рамките на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз, 29 май 2018 г. в гр. София. В събитието взеха участие представители на институции на Европейския съюз, национални, регионални и местни публични органи, организации на гражданското общество, академичните среди и други заинтересовани страни. Фокусът на конференцията бе насочен към европейското измерение на политиката за интеграция на ромите; секторните политики на национално и местно ниво; участието на всички страни в интеграционния процес; ролята на европейските фондове за подобряване на достъпа до социални права; развитието на интеграционната политика след 2020 година.

✓ На 22.10.2018 г. Секретариатът на НССЕИВ организира и бе домакин на работна среща между представители на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) и представители на институции, ангажирани и отговорни по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020). ЕИСК е консултативен орган на ЕС, базиран в Брюксел. Към ЕИСК функционира Изследователска група по ромско включване. Групата организира ежегодно множество дейности, сред които и посещения по държави, с цел оценка на напредъка в областта на ромската интеграция в различни държави-членки на ЕС в държави в предприсъединителен етап. Участие в срещата взеха: г-жа Камелия Димитрова, секретар на Националната комисия за борба с трафика на хора, г-жа Мануела Радева, директор на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, представители на Министерството на правосъдието, Министерството на здравеопазването, Министерството на културата, Агенцията по заетостта в Механизма за междуинституционална координация при формулирането, изпълнението, мониторинга и оценката на изпълнението на Националната стратегия и на политиката по етническите и интеграционните въпроси. По време на работната среща бе направен преглед на постигнатите резултати, актуални политики и мерки в изпълнение на Националната стратегия. Бяха споделени трудности и предизвикателства, за чието преодоляване държавните институции продължават да работят в координация по между си и в сътрудничество с местните власти и гражданския сектор.

✓ На 29 ноември 2018 г. в сградата на Министерския съвет се състоя среща на експерти от Секретариата на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси /НССЕИВ/ с новата ръководителка на програма JUSTROM г-жа Мишел Бергдол, координатора на проекта за България г-жа Диляна Гитева и председателя на Националното бюро за правна помощ г-жа Елена Чернева. Гостите

представиха дейностите и резултатите от изпълнението на програмата. Стремешът на ръководния екип е програмата да бъде продължена още две-три години. Желанието на новото ръководство е да се издаде онлайн наръчник за достъп до правна помощ.

Анализи, доклади и др., свързани с правата на човека и интеграцията на уязвими групи.

Секретариатът на НССЕИВ:

✓ подготви информация във връзка с представянето на IV-я периодичен доклад на България по Международния пакт по граждански и политически права. Експерт от Секретариата на НССЕИВ взе участие в делегацията на България по представянето на доклада пред Комитета по правата на човека на ООН в Женева, м. октомври 2018 г.

✓ участва в изготвянето на информация за включване в VIII-я периодичен доклад на България по изпълнението на задълженията, произтичащи от Конвенцията за премахване на дискриминацията срещу жените, м. юли 2018 г.

Секретариатът на НССЕИВ като Национална контактна точка по изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) разработи проектно предложение и чрез администрацията на Министерския съвет кандидатства (м. ноември 2018 г.) за продължаване на проекта за Национална ромска платформа (НРП), обявена от ЕК.

Инициативи и дейности, свързани с изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и План за действие към нея, и популяризиране на инициативи на организации на други етноси, членове на НССЕИВ.

За 2018 г. от бюджета на администрацията на Министерския съвет по програма „Координация и мониторинг на хоризонтални политики“. Индикативен план за разпределението на средствата за 2018 г. бе изготвен от Секретариата на НССЕИВ и утвърден от председателя на НССЕИВ.

✓ Дейности за популяризиране на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и План за действие към нея и за популяризиране на инициативи на организации на други етноси, членове на НССЕИВ.

Подкрепата за тези дейности се осъществява по утвърдени от председателя на НССЕИВ правила за оценката на постъпилите предложения. Правилата са публикувани на сайта на НССЕИВ. Постъпилите предложения се разглеждат от комисия, определена от секретаря на НССЕИВ. След одобрение от председателя на съвета и прилагане на съответните процедури съгласно вътрешните правила на Секретариата на НССЕИВ и на АМС, се оказва финансова подкрепа на дейностите на множество НПО по различни поводи

За отчетния период финансова подкрепа е оказана за: провеждане на ежегоден Национален литературен ученически конкурс, организиран от Център за еврейско-българско сътрудничество „Алеф“, част от проявите, посветени на 75 годишнината от спасяването на българските евреи; провеждане на ежегодния Национален етнофестивал – Видин, 2018 г., организиран от сдружение „Културен център за социална демокрация и защита правата на човека“, Видин; инициативата „Знания за работа“ на сдружение „Ромска солидарност“, Ямбол; представянето на спектакъла „Цигански колела“, в Будапеща, Унгария, 24-27 май 2018 г. по предложение на сдружение „Независима театрална компания – Празното пространство“, София; издаване на 1 бр. от списание „Армъните в България и на Балканите, етнос и език с

2000 годишна история на сдружение „Център за аромънски език и култура в България“; провеждане на спортен празник, посветен на Деня на детето, в кв. „Факултета“, София от сдружение „Футболен клуб – И.К.Ф. Рома 2015, София; за финансова подкрепа на отпечатването на брошура „Говори за домашното насилие“ и организиране на форум за представяне на брошурата в гр. Самоков, организирани от сдружение „Тийм Глоб“, Самоков; провеждането на традиционния събор на каракачаните, в местността „Карандила“, август 2018 г., организирано от Федерация на културно-просветните дружества на каракчаните в България; реализацията /създаване/ на електронна платформа, насочена към преодоляване на негативните стереотипи и езика на омразата - инициатива на сдружение „Карпе Дием“, София; дейности, свързани с 10 декември 2018 г., Деня на правата на човека, организирани от сдружение „Талантс“, София; преиздаването на сборника с преводна поезия на арменски поети от Средновековието до наши дни, по повод 70-годишнината от рождението на преводача им, писателят фантаст Агоп Мелконян, предложение на Арменско училищно сдружение „Степанос Ховагимян“ – София; провеждане на дейности, посветени на 140 г. от Освобождението на България от османско владичество и участието на румънци в Освободителната война, организирани от Асоциацията на Власите в България; провеждането на регионален обществено-експертен форум на тема: „Проблеми и перспективи пред социалната интеграция на ромите в Северозападна България откъм 2020 г.“, организиран от Института за модерна политика /ИМП/ и сдружение „Активно общество“ – Видин.

II. Мониторинг и изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

Мониторинг на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

✓ Секретариатът на НССЕИВ чрез АМС е конкретен бенефициент на проект „Разработване и внедряване на система за мониторинг, оценка и контрол за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 – СИСТЕМАТА“, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. (ОПРЧР), съфинансиран със средства от националния бюджет и Европейския социален фонд.

В периода 8 март - 20 юни 2018 г. се изпълни договор, с избран по реда на Закона за обществените поръчки изпълнител, с предмет „Разработване, тестване, внедряване на софтуерна платформа, чрез която да функционира системата за мониторинг, оценка и контрол за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. - „СИСТЕМАТА“, обучаване за работа със СИСТЕМАТА“.

В резултат е изработена, тествана и внедрена софтуерна платформа, изработено е ръководство за работа със СИСТЕМАТА, проведени са обучения на представители на публични институции на национално и местно ниво, вкл. други структури към тях (второстепенните разпоредители с бюджетни кредити и др.) и техните териториални структури, ангажирани с процеса на разработване и изпълнение на Националната стратегия и политиките за интеграция на малцинствата с фокус върху ромите и за социално включване, осигурен е достъп до софтуерната платформа на СИСТЕМАТА за всички структури на Възложителя, асоциирания партньор - НСИ,

както и за всички други организации - ползватели на СИСТЕМАТА - в 28 области, на национално и местно ниво.

Проект „Разработване и внедряване на система за мониторинг, оценка и контрол за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 – СИСТЕМАТА“, по ОПРЧР 2014-2020 г. приключи. През м. септември 2018 г. бяха представени резултатите от него.

Системата разполага с портал за публичен достъп и с портал с контролиран достъп за доставчиците на информация от институции, области, общини и др. Доставчиците на информация разполагат с персонален вход за достъп.

Публичният портал на СИСТЕМАТА е със свободен достъп и е наличен на следния линк: <https://nrcpsystem.government.bg/>.

Изпълнението на Националната стратегия бе наблюдавано и оценявано от Европейската комисия (ЕК).

✓ Секретариатът на НССЕИВ е Националната контактна точка на България по изпълнението на Националната стратегия. Той е част от мрежата на Националните контактни точки, организирана под координацията на звено «Недискриминационни политики и координация по ромските въпроси» на Генерална дирекция (ГД) «Правосъдие и потребители» на ЕК. В изпълнение на тези си функции Секретариатът на НССЕИВ изготви докладите, текущите информации, изисквани от ЕК, взе участие в проучвателна мисия и работна среща у нас на представители на ЕК.

В съответствие с Препоръката на Съвета на Европейския съюз от 9 декември 2013 г. относно ефективни мерки за интеграция на ромите в държавите-членки, на ЕК бе предоставена информация за 2017 г. относно постигнатия напредък по изпълнение на Националните стратегии за интеграция на ромите.

Под координацията и методическото ръководство на Секретариата на НССЕИВ се попълни информация в специално разработена от ЕК он-лайн интернет платформа. Отговорните институции определиха служителите, които да подават информация; бе им предоставен код и парола за достъп и на специално организирана работна среща с тях бяха обсъдени детайли в съдържателен и технически аспект.

Отчетната информация бе финализирана и предоставена на ГД «Правосъдие и потребители» на ЕК в необходимия срок.

✓ На 9-11 октомври 2018 г. се проведе проучвателна мисия на ЕК за проследяване напредъка на България по изпълнение препоръките на Съвета в контекста на текущия Европейски семестър. В рамките на посещението се проведе среща на Секретариата на НССЕИВ/ Националната контактна точка по изпълнението на Националната стратегия с представители на Генерална дирекция (ГД) „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и ГД „Образовани, младеж, спорт и култура“ на ЕК.

✓ Годишната среща на Европейската ромска платформа за 2018 г. се проведе на 9.10.2018 г., организирана от ЕК. Срещата бе посветена на проблеми и неравенства в приоритетните области здравеопазване и жилищни условия. Участие взеха комисар Вера Юрова, заместник-председателят на Европейския парламент Ливия Ярока, експерти, международни ромски и про-ромски организации на гражданското общество. Секретарят на НССЕИВ и експерт от Секретариата на НССЕИВ взеха участие в срещата, заедно с експерт от Министерството на здравеопазването и представиха резултати и постижения от изпълнението на мерките от Националния план за действие по дадените приоритети. Участие, по покана директно от организаторите, взеха и представители на организация „Рома-Лом“ и СНЦ „Инициатива за равни

възможности”. Заключениета на срещата очертаха насоки за продължаване на съвместните усилия на всички заинтересовани страни: необходимостта от засилване на интегрирания подход, повишаване на обществената осведоменост и чувствителност за борба срещу антиромските стереотипи и предразсъдъци и премахване на дискриминацията.

✓ Секретарят на НССЕИВ и експерт от Секретариата на НССЕИВ участват в Междунституционалната работна група, под ръководството на заместник-министър на външните работи, по присъединяване на България към Международния алианс за възпоменание на Холокоста (МАВХ); секретарят на НССЕИВ бе част от официалната делегация на България за участие в пленарната сесия на МАВХ, във Ферара, Италия, м. ноември 2018 г., когато България бе приета за пълноправен член Алианса.

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в тематична среща, организирана от Съвета на Европа, посветена на достъпа на ромите до правосъдие, фокусирана към жените, Хелзинки, Финландия, 21-23 март 2018 г. Програмата JUSTROM е съвместна програма на Европейската комисия и Съвета на Европа за достъп до правосъдие на жените роми и пътуващи в България, Гърция, Ирландия, Италия и Румъния. Програмата има за цел да даде възможност на жените роми и пътуващи да се справят адекватно с дискриминацията и други нарушения на човешките права, включително ранните/принудителните бракове, трафика, домашното насилие, полицейското насилие и престъпленията от омраза, механизми за жалби, правосъдна система и институции за защита на правата на човека. Тя спомага за повишаване на капацитета на съдебната власт и правоприлагащите органи при прилагането на антидискриминационни стандарти с акцент върху множествената дискриминация, равенството между половете и жените роми и пътуващи. Програмата допълнително увеличава синергията и съгласуваността между институционалните рамки на ЕС и Съвета на Европа, националните стратегии за интеграция на ромите и инициативите на гражданското общество. Секретарят на НССЕИВ представи пред участниците обобщени данни за изпълнението на програмата в България - в градовете Велико Търново и Пловдив.

✓ Участие на експерт от Секретариата на НССЕИВ в среща на Европейската мрежа за ромите, Хелзинки, Финландия, 25 - 27 юни 2018 г. На срещата бе обсъдено публикуваното предложение на ЕК на многогодишната финансова рамка (МФР) след 2020 г. В този контекст заседанието бе посветено на анализирането и обсъждането на предложението на ЕК за бъдещите регулации през новия програмен период. Обединението на програми и фондове в общ фонд ЕСФ+ се определя като по-ефикасен начин за постигане на целите и за улесняване използването на Европейските инструменти, за избягване на припокриването между тях, както и за постигане допълнителна съгласуваност и интегрираност. Консултативният процес на Европейската мрежа има за цел изработването на документ с предложения към Европейската комисия.

✓ През м. септември 2018 г. във Варшава се проведе годишната Среща-преглед на ОССЕ по изпълнението на ангажиментите в областта на човешкото измерение. Секретарят на НССЕИВ взе участие в работните сесии, посветени на въпросите на толерантността и недискриминацията, вкл. и темата за интеграция на ромите и върховенството на закона.

✓ В периода 16-19 октомври 2018 г., в гр. Страсбург, Франция, се проведе редовно заседание на Експертния комитет по въпросите на ромите (САНРОМ) към Комитета на министрите на Съвета на Европа, в който представител на България е секретарят на НССЕИВ.

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ и на експерт от Секретариата на НССЕИВ в среща на Европейската мрежа за ромите, 20-21 ноември 2018 г. в Мадрид, Испания. На срещата беше направен обобщен преглед на предложенията, изведени в следствие на срещите и дискусиите на Европейската мрежа за ромите: продължаване на специфичния инвестиционен приоритет "Социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите", с което да се преодолее постигнатия ограничен напредък в програмата; въвеждане на регламент в рамките на ЕСФ + за пълната ѝ съгласуваност с Европейския семестър и Европейския стълб на ЕС за социални права, с национални политики и законодателство, както и с националните стратегии за интеграция на ромите; улесняване на прилагането на интегрираният подход, увеличаване на средствата за социално включване и борба с бедността и др.